

ŽELEZNIČNÝ **semafor**

ŽSR

MESAČNÍK ZAMESTNANCOV ŽELEZNÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROČNÍK XXV

JÚL 2015

CRD Púchov už v prevádzke

Neriskujte ani počas prázdnin

Rendez 2015

O hospodárení, kultúrnych pamiatkach aj duálnom vzdelávaní

Na júnovom a júlovom stretnutí členov vedenia našej firmy sa rokovalo okrem prevádzky aj o hospodárskych výsledkoch za prvý polrok. Schválením prešli niektoré projektové kroky, riešila sa problematika kultúrnych železničných pamiatok aj kamerových systémov a diskutovalo sa o duálnom vzdelávaní.

Výsledky hospodárenia

V prvom polroku 2015 bol zaznamenaný pozitívny vývoj v hospodárení ŽSR. Vybrané ekonomické údaje za obdobie január - jún 2015 sú uvedené v priloženej tabuľke. Detailné zhodnotenie výsledkov hospodárenia ŽSR za 1. polrok bude uverejnené v nasledujúcom čísle Ž semaforu.

Projektové riadenie

Rozhodnutím GR č. 32/2015 bolo schválené zmenové konanie a aktualizácia plánu projektu Redizajn prevádzkového informačného systému (PIS). Zmenové konanie vyplynulo z potreby aktualizácie najmä plánu projektu pre fázu implementácie a schválené boli nasledovné zmeny:

- dopĺňovanie vybraných úloh realizovaných externým dodávateľom vo fáze „Implementácia“
- nový termín implementácie projektu - do 31. 1. 2017
- zmeny v zozname členov projektových tímov
- úprava plánu nákladov na roky 2015 a 2016 a doplnenie rizík projektu.

Rozhodnutím GR č. 33/2015 bol schválený plán projektu Inteligentný merač systému – smartmetering v podmienkach ŽSR. Schvaľovanie hodnotiacej správy projektu sa predpokladá do 31. 12. 2015.

Schváleným bol rozhodnutím GR č. 36/2015 aj návrh zámeru projektu Postup zavádzania centier riadenia dopravy a diaľkovo ovládaných tratí v sieti ŽSR. Cieľom projektu je vypracovať postup zavádzania centier riadenia dopravy a diaľkovo ovládaných tratí.

Zapojenie ŽSR do systému duálneho vzdelávania

Vedenie prerokovalo informáciu o zámere ŽSR zapojenia sa do systému duálneho vzdelávania. Návrh vychádza zo zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave. Zapojenie ŽSR do tohto systému vzdelávania si bude vyžadovať riešiť úlohy v oblasti personálneho zabezpečenia, materiálo-technického a finančného zabezpečenia. V prvej etape (šk. rok 2016/2017) sa predpokladá zapojenie do tohto systému vzdelávania SOUŽ Košice, SOŠD Martin - Priekopa a Dopravná akadémia Trenčín. Bolo odsúhlasené pokračovanie prípravy zmlúv o duálnom vzdelávaní s vybranými odbornými školami a príprava podania žiadosti ŽSR o overenie spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v duálnom systéme vzdelávania.

Protokol o vyhodnotení zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry za rok 2014

Vo vedení ministerstva DVRR SR bol dňa 22. 6. 2015 odsúhlasený návrh Protokolu o vyhodnotení zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry za rok 2014, následne dňa 23. 6. 2015 bol uvedený protokol podpísaný. Zmluva o prevádzkovaní ŽI za rok 2014 na základe dosiahnutých výsledkov a celkovej bilancie vzťahov medzi zmluvnými stranami (MDVRR SR a ŽSR) bola vyhodnotená ako splnená.

Riešenie problematiky kultúrnych pamiatok

Členovia vedenia ŽSR prerokovali výsledky inventarizácie objektov ŽSR (budovy), zaradených do zoznamu kultúrnych pamiatok SR. Inventarizácia bola vykonaná a výstupy inventarizácie budú v ďalšej etape využité pri rokovaniach ŽSR so štátnou správou (MDVRR SR, MK SR, Pamiatkový ústav SR), najmä za účelom objektivizácie zoznamov a návrhu ďalšieho postupu a podmienok zaraďovania (vyraďovania) objektov zaradených do zoznamu kultúrnych pamiatok, vrátane možnosti financovania obnovy dotknutých objektov z verejných zdrojov. Nakoľko činnosti súvisiace so zabezpečením tejto činnosti v ŽSR nie sú t. č. riešené komplexne, bolo odsúhlasené, že gestorom tohto procesu

bude odbor 430 GR ŽSR a rozhodnutím GR č. 35/2015 bolo uložené do konca októbra 2015 spracovať popis procesu koordinácie a metodického riešenia kultúrnych pamiatok (nehnutelného majetku) v správe ŽSR.

Príprava koncepcie riešenia prevádzkovania kamerových systémov na ŽSR

Vedenie ŽSR prerokovalo informáciu o návrhu jednotnej koncepcie riešenia prevádzkovania kamerového systému. Dané riešenie bude realizované formou projektu, ktorý bude zameraný najmä na:

- systémy na podporu riadenia žel. prevádzky, sledovanie dopravných uzlov, nástupišť a koľají
- systémy na dohľad objektov železničnej infraštruktúry
- systémy na zabezpečenie fyzickej a objektivej bezpečnosti - verejné priestranstvá železničných staníc, sklady úložiská materiálu, parkoviská, administratívne budovy
- návrh štandardu bezdrôtových sietí WIFI využívaných v ŽSR a iné

Výstupom projektu bude dokument, na základe ktorého sa spracujú podklady pre výber dodávateľa na realizáciu kamerových a bezpečnostných systémov vo vybraných objektoch ŽSR.

Anton KUKUČKA

Vybrané ekonomické ukazovatele ŽSR za január - jún 2015

UKAZOVATEL	1. - 6. 2014	1. - 6. 2015 prepočítaný plán	1. - 6. 2015	% plnenia oproti plánu	% plnenia medziročne
ÚDAJE Z VÝKAZU KOMPLEXNÉHO VÝSLEDKU PODĽA IFRS (v tis. €)					
Výnosy celkom	231 786	222 797	226 474	104,03	102,35
- z toho tržby z predaja vlastných služieb	91 194	82 596	85 286	110,41	106,93
- v tom úhrada za prístup k ŽI	39 128	36 624	35 161	106,84	111,28
- z toho úhrada fixnej časti EON (dotácia)	125 000	125 000	125 000	100,00	100,00
Náklady celkom	209 805	214 440	212 102	97,84	98,92
Výsledok hospodárenia z prevádzkovej činnosti	22 090	8 784	14 780	-	149,46
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-89	-397	-368	22,42	24,18
Výsledok hospodárenia za obdobie pred zdanením	22 001	8 387	14 412	-	152,66
Výsledok hospodárenia za obdobie po zdanení	21 981	8 357	14 372	-	152,94
DOPRAVNÉ VÝKONY					
Dopravné výkony OD v tis. vlkm	17 172	17 160	15 862	100,07	108,26
Dopravné výkony ND v tis. vlkm	7 260	6 683	6 959	108,64	104,32
Dopravné výkony OD v mil. hrktm	5 034	4 441	4 286	113,37	117,45
Dopravné výkony ND v mil. hrktm	9 225	8 525	8 780	108,20	105,06
Spolu dopravné výkony (OD + ND) v tis. vlkm	24 432	23 843	22 821	102,47	107,06
Spolu dopravné výkony (OD + ND) v mil. hrktm	14 259	12 966	13 066	109,97	109,13
ZAMESTNANCI					
Priemerný prepočítaný stav	14 008	14 300	14 162	97,96	98,91
Evidenčný počet k 31. 6.	13 964	-	14 016	-	99,63

NA OBÁLKE

Zmodernizované nástupište č. 1 v Púchove už slúži cestujúcim. V stanici je od 1. júla v prevádzke už aj centrum riadenia dopravy.

NERISKUJTE ani počas prázdnin ZVÝŠENÉ KONTROLY NA ŽELEZNIČNÝCH PRIECESTIACH

ZASTAV A PREŽI! Týmto mottom Železnice SR spolu s Prezidiom Policajného zboru SR a mediálnym partnerom projektu Zelenou vlnou RTVS apelujú na všetkých účastníkov cestnej premávky, aby dodržovali predpisy a zbytočne neriskovali nielen svoj život.

Pre tento rok pripravili ŽSR na letné prázdninové mesiace intenzívnu billboardovú informačno-preventívnu kampaň. Na 120 vybraných miestach po celom Slovensku budú počas dvoch mesiacov od 1. júla do 31. augusta 2015 umiestnené billboardy s názvom „Zastav a preži!“, ktoré svojím posolstvom apelujú na všetkých vodičov, chodcov či cyklistov, ktorí podceňujú nebezpečenstvo na železničných priecestiach, ponáhľajú sa neraz aj za cenu vlastného života. V spolupráci s Prezidiom Policajného zboru, sa v stredu 1. júla uskutočnila celoslovenská preventívno-bezpečnostná akcia zameraná na kontrolu dodržiavania zákonných ustanovení týkajúcich sa bezpečnosti pri prechádzaní cez železničné priecestia. Počas tohto jedného dňa takmer dvesto železničných a dopravných policajtov na vybraných železničných priecestiach a v ich bezprostrednej blízkosti dohliadali na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a železničnej dopravy na železničných priecestiach. Počas dňa policajti skontrolovali 210 železničných priecestí, na žiadnom z nich nezistili poruchu. Viac ako 340 vodičov a 10 ďalších účastníkov sa dopustilo priestupku. Najčastejšie vodiči prekračovali predpísané rýchlosti, nepripúťali sa bezpečnostným pásmom, telefonovali, jazdili bez predpísaných dokladov, aj bez zapnutých svetiel. „Aj pri

ZELENÁ VLNA
0800 900 800

Až 120 billboardov s názvom Zastav a preži! apeluje svojím posolstvom aj počas prázdnin na všetkých vodičov, chodcov či cyklistov, ktorí podceňujú nebezpečenstvo na železničných priecestiach, ponáhľajú sa neraz aj za cenu vlastného života.

tejto kontrole sa potvrdilo, že mnohí nepoznajú pravidlá jazdy cez a v blízkosti priecestia, výnimkou nie je ani jazda na červenú či cez zatvorené závory,“ konštatoval riaditeľ železničnej polície pplk. Mgr. Norbert Berecz. Akcie s týmto zameraním budú policajti vo zvýšenej miere v rôznych časoch a miestach realizovať aj počas mesiacov júl - august 2015. Tradičný mediálny partner projektu - Zelená vlna RTVS prichádza s novinkou nielen pre vodičov, v júňovej aktualizácii mobilnej aplikácie s dopravným spravodajstvom pribudli k aktuálnym dopravným informáciám aj železničné priecestia. Mobilná aplikácia hlasom i obrazovou ikonou upozorní používateľa mobilného

telefónu na blížiace sa železničné priecestie v jeho okolí. Databáza obsahuje všetky železničné priecestia na cestách I., II. a III. triedy v sieti celého Slovenska v správe ŽSR, je ich okolo 800. „Aj táto akcia potvrdila, že nezodpovedné správanie sa účastníkov cestnej premávky pri prejazde a prechode cez železničné priecestia nie je žiadnou výnimkou. Nie je to z dôvodu neznalosti pravidiel, ale skôr ide o vedomé riskovanie a porušovanie pravidiel. Pre ŽSR je bezpečnosť na železničných priecestiach jednou z priorit, a preto takéto akcie budú pokračovať,“ uviedla hovorkyňa ŽSR Martina Pavliková.

Dana ŠINKOVÁ

Železnice SR v spolupráci s Prezidiom Policajného zboru zorganizovali v stredu 1. júla celoslovenskú preventívno-bezpečnostnú akciu zameranú na kontrolu dodržiavania zákonných ustanovení týkajúcich sa bezpečnosti pri prechádzaní cez železničné priecestia. Počas tohto dňa takmer 200 železničných a dopravných policajtov na vybraných železničných priecestiach a v ich bezprostrednej blízkosti dohliadali na dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a železničnej dopravy na železničných priecestiach. V ten deň sa na Trávnej ulici v Bratislave - Rači konala aj tlačová konferencia na železničnom priecestí. Martina Pavliková, hovorkyňa ŽSR a Marián Bošňák, riaditeľ odboru 440 odpovedali spolu so zástupcami PZ a Zelené vlny RTVS na otázky novinárov týkajúce sa bezpečnosti, nehodovosti, štatistik aj letných bezpečnostných akcií na žel. priecestiach.

Zmodernizovaný úsek koridoru riadi najm

Modernizácia železničnej trate medzi Novým Mestom nad Váhom a Žilinou má za sebou ďalšiu významnú etapu. Od prvého júla je v prevádzke centrum riadenia dopravy (CRD) v Púchove, ktoré zatiaľ riadi prvý úsek zmodernizovanej trate od Trenčianskej Teplej po Púchov. V prvom, najnáročnejšom dni obsluha CRD postupne preberala riadenie staníc od výpravcov v Ladcoch, Ilave, Dubnici nad Váhom a Trenčianskej Teplej. Pri aktivácii a nastavovaní technológií potrebných pre zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky bolo neraz na tvárach členov projektových tímov viditeľné napätie, ktoré po každom vykonanom kroku vystriedala úľava. Celý proces „prepínania“ koordinoval s precízne pripraveným postupom prác manažér projektu Jozef Dudák, zástupca riaditeľa odboru dopravy GR ŽSR. Jeho meno je späté so zavádzaním moderných technológií v železničnej dopravnej prevádzke. Za sebou má úspešné projekty, akými sú spustenie CRD Trnava, ŽST Žilina - Teplička, ale aj redizajn prevádzkového informačného systému. V CRD Púchov sme sa porozprávali o samotnom projekte, zavedených technológiách, ale aj o personálnych zmenách.

V ŽSR máme 5 diaľkovo ovládaných tratí. Šiesta, s centrom riadenia dopravy v Púchove, pribudla 1. júla. Aký veľký úsek bude ovládať vo finálnej fáze?

CRD v Púchove bude riadiť úsek trate od Nového Mesta nad Váhom (mimo) po uzol Žilina (mimo), teda 105 km tratí. Ide doposiaľ o najväčší úsek ovládaný diaľkovo z jedného pracoviska, čo sa týka nielen dĺžky trate, ale aj počtu dopravní, ktorých bude celkom 23, ako aj prípojných úsekov.

„Dispečeri“ sú obklopení nielen dominantnými monitormi, ale aj ďalšími technologickými zariadeniami. Aké je vybavenie CRD Púchov?

Vybavenie zodpovedá potrebe riadenia výpravcu diaľkovo ovládanej trate (DOT). K dispozícii má riadiaci automatický systém ILTIS pozostávajúci z piatich monitorov, klávesnice a myši, aplikácie na vedenie dopravnej dokumentácie a automatického zaznamenávania dopravných dejov - vlakový dispečerský systém. Poruke má aj dispozičný zapojovač, rádio na spojenie s rušňovodičmi a zamestnancami v koľajisku, ako aj hlasový a vizuálny informačný systém na automatické informovanie cestujúcich. Okrem toho sú do CRD zvedené

Manažér projektu Jozef Dudák z odboru dopravy GR ŽSR koordinoval spustenie CRD Púchov do prevádzky.

ďalšie technológie, ako trebárs systém C4 pre integrovanú obsluhu elektrickej požiarnej signalizácie a poplachového systému narušenia, ale aj diagnostický systém železničných koľajových vozidiel - tzv. ASDEK. Možno skonštatovať, že z výpravcu DOT sa pomaly a isto stáva IT špecialista.

Čím sa odlišuje centrum v Púchove od starších centier riadenia dopravy, ktoré už v sieti ŽSR fungujú?

V Púchove nasadzujeme najmodernejší riadiaci systém v Európe ILTIS NET, dokonca jeho najnovšiu verziu. Som veľmi rád, že som mohol byť aj pri definovaní potrieb ŽSR, keď sa navrhoval. Samozrejmosťou bolo aj jeho testovanie. Bola to zdĺhavá a mravenčia práca. Tento systém je nasadený v najmodernejších železničných infraštruktúrach v Európe, riadi sa ním napríklad celé Švajčiarsko, veľká časť Rakúska, je zavedený aj v Slovinsku, u nášho južného suseda v Maďarsku, ako aj v exotickjších krajinách - riadi sa ním železnica v celej Malajzii. Jeho bonusom je automatika stavania vlakových ciest. To znamená, že vlak je identifikovaný vstupom do oblasti CRD a následne svojou jazdou prechádza cez spúšťacie body, ktoré v spolupráci s dátami systému cestovných poriadkov a dispozičných kritérií v postupnosti na jazdu vlaku plnoautomaticky nastavujú vlakové cesty bez zásahu výpravcu DOT. Samozrejmosťou sú vzájomné väzby medzi riadeniami sledu vlakov, ako je čakanie na prípoj, čakanie na uvoľnenie miesta, stanovený časový odchod vlaku atď. Výpravca sa môže teda venovať ostatným činnostiam, napríklad posunu, pristavovaniu súprav resp. kontrole systému, PIS-u alebo zaznamenávaniu dôvodov meškaní vlakov. Riadenie je možné prebrať a riadiť z hocikákeho miesta, ktoré má príslušné vybavenie a, samozrejme, bezpečné dátové pripojenie. Toto nám umožní v budúcnosti bezproblémovú integráciu pracovísk. Dá sa povedať, že ak ide pravidelná doprava načas a bez mimoriadností, výpravca je iba v úlohe pozorovateľa systému. Jeho práca sa teraz mení z priameho riadenia na plánovača podmienok prevezenia vlaku oblasťou CRD.

Výpravca DOT Peter Lesko obsluhuje z prvého pracoviska Púchov a Ladce. Železničné stanice Ilava, Dubnica nad Váhom a Trenčianska Teplá sú už ovládané z ďalšieho pracoviska.

Modernější evropský systém

Spustenie CRD v Púchove si vyžadovalo aj určité personálne zabezpečenie. Koľko ľudí je denne v službe?

V samotnom CRD sú v súčasnosti v službe traja riadiaci zamestnanci, a to výpravca DOT ako vedúci zmeny a dvaja vnútorní výpravcovia DOT. Ani jedna doprava nezostala neobsadená. V ŽST Púchov a Trenčianskej Teplej vonkajší výpravcovia zabezpečujú potrebné úkony. V ostatných dopravniciach - Ladcoch, Ilave a Dubnici nad Váhom sú dozorcovia dopravní DOT, ktorým môže byť v prípade potreby dislokovaná obsluha časti koľajiska formou pomocného stavadla.

Aký je ďalší osud výpravcov zo staníc, ktorých obsluhu prevzalo CRD?

Tento projekt mal od začiatku stanovený cieľ, a to neprepustiť ani jedného zamestnanca. To sa aj podarilo. Výpravcovia boli presunutí do samotného CRD, ale aj do okolitých dopravní mimo tohto úseku. Niektorí zostali verní svojim staniciam a boli priradení do typovej pozície dozorca dopravné DOT. Od začiatku spustenia projektu po zavedenie riadenia prvého úseku sme personálne riešili miesta 14 prevádzkových zamestnancov.

Posledný mesiac pred spustením CRD bol určite hektický. Aký bol a čomu sa venovala veľká pozornosť?

Áno, bolo to hektické. Urobilo sa obrovské množstvo drobnej práce, ktorá v konečnom dôsledku priniesla spustenie centra. Bolo potrebné vybrať personál na všetky pozície a zaškoliť ho do všetkých technológií, ktoré má obsluhovať. Revidovali sa a vydávali príručky na obsluhu, prebiehala overovacia prevádzka, kde sa nastavovali a prepájali jednotlivé systémy. Dokonca sa rokovalo s prípojnými prevádzkami iných infraštruktúr o zmene riadenia, aby bol prechod čo najplynulejší. Museli sa vypracovať nové staničné prevádzkové poriadky, rádiový poriadok, zmeny do pomôcok, ako aj samotné vyzrozumievanie vlakov rozkazom.

Aká bude postupnosť pripájania ďalších úsekov?

Pripájanie ďalších úsekov závisí od postupu modernizácie V. koridoru a termínoch odovzdávania dobudovaných objektov od dodávateľov modernizačných prác. Samozrejme, nemá význam pripojiť jednu výhybňu alebo hradlo. Návrh projektu ich preto rozdelil do viacerých etáp. Ako najbližšie, po dobudovaní mosta cez rieku Váh, sa javí pripojenie úseku od Nového Mesta nad Váhom po Trenčiansku Teplú. Následne sa pripojí úsek od Púchova po Žilinu, tu nás ale najviac zdrží stavebne veľmi ťažký úsek medzi Púchovom a Považskou Bystricou.

Ďakujem za rozhovor.

Martin BALKOVSKÝ, foto: autor

Výpravca DOT Róbert Čahoj práve preberá ovládanie stanice od výpravcu v Ilave. Na tvárach členov projektových tímov badať napätie, či všetko prebehne úspešne.

V CRD Púchov slúžia traja zamestnanci, vedúci zmeny a dvaja vnútorní výpravcovia DOT.

Výpravca Miroslav Breznický v Trenčianskej Teplej už CRD odovzdal obsluhu stanice. V tejto dopravnici, ako aj v ŽST Púchov však budú aj naďalej slúžiť vonkajší výpravcovia.

Experti V4: O poruchovosti trakčného vedenia a ochrane zariadení pred atmosférickým prepätím

Stretnutie vedúcich zamestnancov a odborníkov železničnej infraštruktúry z českých, maďarských a slovenských železníc sa začiatkom júna konalo v SIP Strečno. Cieľom bolo prerokovanie problematiky a návrh opatrení pre zníženie poruchovosti trakčného vedenia a ochrane elektrotechnických zariadení odvetví oznamovacej a zabezpečovacej techniky (OZT), elektrotechniky a energetiky (EE) pred prepätím.

„Stretávame sa v Strečne, aby sme sa vzájomne informovali o doterajších poznatkoch a skúsenostiach z oblasti správy, prevádzky, údržby a opráv elektrotechnických zariadení, s osobitným zreteľom na problematiku ochrany trakčného vedenia (TV) a zariadení odvetví OZT a EE pred účinkami atmosférických prepätí. Zároveň, aby sme hľadali prevádzkovo - technické, organizačné a legislatívne riešenia na zníženie poruchovosti týchto zariadení, elimináciu negatívnych dopadov na plynulosť a bezpečnosť železničnej prevádzky,“ povedal okrem iného v úvode pracovného stretnutia Daniel Balucha, riaditeľ odboru 460 GR ŽSR. Počas troch júnových dní odzneli v Strečne zaujímavé prednášky rozdelené do jednotlivých tematických okruhov. Ján Sedláček zo sekcie EE OR Košice prezentoval doterajšie poznatky z oblasti monitorovania stavu nosného lana na elektrifikovaných tratiach, ako aj systému prijatých a realizovaných opatrení na zlepšenie stavu tohto dôležitého segmentu zostavy TV a elimináciu dopadov jeho poruchovosti na plnenie GVD. K tejto problematike hostiteľské ŽSR pripravili aj ďalšie vystúpenia, ktoré charakterizovali túto oblasť a skúsenosti z riešenia prevádzky a údržby TV v pôsobnosti sekcií EE OR Trnava, Zvolen a Žilina. Miklós Kőkényesi a Pavel Krkoška

vo svojich prezentáciách poukázali na prístup MÁV a SŽDC k problematike znížovania poruchovosti TV. Prítomných tiež zaujala prednáška Pavla Keczera zo sekcie EE OR Košice, ktorý sa vo svojom vystúpení podrobne venoval problematike prepätových ochrán na trakčných napájacích a spínacích staniách. Charakteristickým znakom vystúpení k problematike ochrany zariadení odvetvia OZT, ktoré pripravili zástupcovia SŽDC, MÁV a ŽSR, bola obsiahla a konštruktívna diskusia prítomných. Jednotlivé delegácie opakovane zdôrazňovali, že rokovania expertov železničnej infraštruktúry členských krajín V4, zamerané na problematiku poruchovosti TV a ochrany zariadení OZT a EE pred atmosférickým prepätím, sú mimoriadne dôležité a prospešné. Na základe prezentácií, ako aj bohatej diskusie k jednotlivým témam, je možné konštatovať nielen podobnosť problémov a príčin poruchovosti TV a ostatných elektrotechnických zariadení odvetví OZT a EE, ale aj potrebu koordinovaného riešenia danej problematiky u manažérov železničnej infraštruktúry a to najmä z hľadiska implementácie adekvátnych technických opatrení, ako aj aktuálnej legislatívy.

SPOLOČNÉ ZÁVERY

Zo stretnutia vyplynulo viacero spoločných záverov – účastníci rokovania odporúčajú venovať trvale pozornosť preventívnej výmene rozhodujúcich prvkov TV, ktorých poruchovosť má zásadný vplyv na plnenie GVD (izolátory, nosné a zosilňovacie laná), budovať komplexný diagnostický systém, monitorujúci stav reťazca trakčné vedenie - zberač – skriňa hnacieho koľajového vozidla – železničný zvršok, vytvárať legislatívny tlak na systémové riešenie problematiky negatívnych dopadov stromov a porastov, nachádzajúcich sa v blízkosti elektrifikovaných tratí, pokračovať v aplikácii technic-

Exkurzia v Žiline - Tepličke bola príjemným spostením stretnutia. Štefan Janiček, dozorca spádoviska a signalista Lubomír Randa sú od otvorenia najväčšej zriaďovacej stanice na Slovensku na podobnú návštevu zvyknutí.

kých riešení, ktoré znižujú riziká prevádzkovania TV v zimných podmienkach, ale aj mnohé ďalšie. Vedúci jednotlivých delegácií v záverečnom protokole poverili ŽSR spracovať prezentované materiály do súbernej informácie ktorá bude následne predmetom rokovania XIV. stretnutia vedúcich zamestnancov a odborníkov železničnej infraštruktúry členských krajín V4 na jeseň tohto roku v Poľsku. Vzhľadom na závažnosť problematiky účastníci rokovania odporúčajú uskutočňovať stretnutia obdobného charakteru s dvojročnou periodicitou. Víťaným spostením rokovania bola návšteva zriaďovacej stanice Žilina – Teplička a pracoviska elektrodíspečingu v Žiline.

[sch], foto: Dana SCHWARTZOVÁ

Radšej raz vidieť, ako stokrát počuť... platilo aj počas návštevy v zriaďovacej stanici.

Prí podpise protokolu, v závere stretnutia. Foto: Miloš ŠEFCÍK

Spoločné foto expertov z odvetvia OZT a EE z krajín V4 na záver návštevy v Žiline - Tepličke.

O elektrodíspečingu v Žiline prítomným porozprával Jaroslav Klůčka, prednosta sekcie EE OR Žilina.

Z autobusu rovno do vlaku a naopak

Terminál v Moldave nad Bodvou, ktorý je súčasťou Integrovaného dopravného systému (IDS) Košického samosprávneho kraja je vo výstavbe od minulého roku a s mnohými súčasťami stavby sa už finišuje, keďže podľa plánu by „hotovo“ mali stavebníci zahlásiť na jeseň tohto roku. Zhotoviteľom stavby je spoločnosť TSS GRADE, a.s. a finančné náklady nenávratne poskytnuté pre ŽSR z EÚ sú vyčíslené na vyše 5,6 mil. € bez DPH.

O tom, čo všetko predchádzalo začatiu výstavby by najviac vedeli hovoriť košickí investori. Dozor na stavbe totiž vykonávajú od jeho úplného začiatku. Keďže územie, kde je dnes čulý stavebný ruch slúžilo ako poľnohospodárska pôda, práce tu bolo neúrekom. Stavenisko je už niekoľko mesiacov plné ľudí aj mechanizmov a objekt naberá podobu zaujímavej stavby. Finišuje sa s výstavbou hlavnej budovy terminálu a dokončená je aj koľaj 101 a 102. „V ŽST Moldava nad Bodvou zostáva pôvodné zabezpečovacie zariadenie. V obvode Moldava nad Bodvou - mesto je dočasné zabezpečenie, jedno vchodové návěstidlo, predzvesť a opakovacie návěstidlo. Do realizácie elektrifikácie Moldava nad Bodvou – mesto – Haniska pri Košiciach, kedy bude vybudované elektronické stavadlo v ŽST Moldava nad Bodvou bude 101 koľaj vylúčená. Doprava bude prevádzkovaná cez 102 koľaj vedľa nástupišťnej hrany,“ vysvetlil Igor Polák, vedúci košických investorov. Na železničnom križuje trať cestnú komunikáciu je pôvodné priecestné zabezpečovacie zariadenie s rekonštruovaným priecestím z gumokovu. Výstavba v týchto dňoch prebieha podľa nastaveného harmonogramu prác. Prevádzková technická budova, kde bude hala a odstavovací priestor pre cestujúcich je vo finále a ukončené sú práce na koľaji. Súčasťou bezbariérovej stavby s informačným a kamerovým systémom bude aj 120 parkovacích miest pre súkromné vozidlá, uzamykateľné

Pohľad na areál moldavského terminálu pred zopár dňami. Vľavo je prevádzková budova, vpravo už vybudovaná protihluková stena. Koľaj 101 a 102 sú už dokončené. Foto: Štefan MORE

Napojenie koľajníc na moldavskú železničnú stanicu už tiež finišuje.

priestory na bicykle a parkovisko taxíkov. Tento projekt, ktorý je v rámci Slovenska jedinečný, by mal byť čoskoro hotový. Jeho najväčšou výhodou je okamžitý prestup cestujúcich z autobusu na vlak. Okrem toho je vlaková stanica približne o jeden kilometer bližšie k centru mesta, čo iste ocenia domáci. Kým doteraz medzi Košicami a Turňou nad Bodvou premávajú denne štyri páry vlakov v novom cestovnom poriadku sa uvažuje so siedmimi až desiatimi párami. Ostáva len veriť, že tieto vlaky a integrovaný spôsob dopravy bude v tomto regióne využívaný viac, ako súčasná železničná doprava.

Kontrolné dni sú v Moldave nad Bodvou každé tri týždne. Na jednom z nich sme zastihli zľava Igora Poláka, vedúceho košických investorov z pracoviska ÚS SPaR, Petra Martáka z 0 220 GR ŽSR a Ľudovíta Pelegrina z ÚS SPaR Košice.

Plánuje sa...

Pripravuje sa aj elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach - Moldava nad Bodvou, čo umožní spojzadenie električiek po trati. Po vybudovaní moldavského terminálu bude nasledovať výstavba terminálu v Trebišove a Michalovciach. Vzniknúť by mali prestavbou súčasných autobusových a železničných staníc.

(sch), foto: Dana SCHWARTZOVÁ

Pohľad na stavenisko terminálu pred vyše mesiacom.

Aj Štefan Krafcík (vľavo), výrobo-technický riaditeľ KDS, s. r. o. a Jozef Hric z ÚS SPR sú na stavbe pravidelne.

Všetko sa dá, len treba chcieť

Tento titul sme už prednedávnom použili pri podobnom materiáli ako dnes. Azda najviac totiž vystihuje počín, kedy sa chtivosťou a prácou, s použitím sedliackeho rozumu, podarilo zveladiť spoločný majetok v spolupráci správcu a užívateľa. Dnes je reč o železničnej zastávke v Pečovskej Novej Vsi, kde železničari spolu s obyvateľmi obce opravili svojpomocne staničnú budovu aj jej okolie.

Pečovská Nová Ves je stredisková obec na trati Prešov – Lipany a železničná doprava je tu obľúbeným spôsobom dopravy najmä pre študentov a pracujúcich. Počas pracovných dní zastavuje vlak v obci v oboch smeroch viac ako 30-krát. Cestujúci sa sťažovali na uzamknutú čakareň aj nevyhovujúci prístup k nástupištiu, a tak sa starosta obce rozhodol osloviť železnice a požiadať o pomoc. Zástupcovia obce a OR Košice sa už po prvom rokovaní dohodli na spolupráci a spoločným úsilím zlý stav zastávky zmenili. Zamestnanci prešovských pracovísk stredísk správy a údržby, spolu s obecnými zamestnancami (VPP) tento stav zmenili za niekoľko týždňov. Traťováci spolu s budovármi a za pomoci elektrikárov svojimi odbornými zručnosťami a potrebnou mechanizáciou staničnú budovu pekne opravili. Samozrejme, za výdatnej pomoci obyvateľov obce, ktorým často stačilo doviesť stavebný materiál a robota im už išla od ruky. Kvôli bezpečnosti a nevyhovujúcemu stavu sa zbúral komín

a vymenili dažďové žľaby. Natrela sa strecha, opravila fasáda. Zasklenie okien, nové parapety a opravené, nanovo natreté mreže prispeli k celkovému peknému vzhľadu budovy, rovnako, ako nová maľba v interiéri zastávky. Opravená prístupová cesta, schody, zábradlie, bezpečnostné nátery a nové lavičky prispeli nielen k peknému vzhľadu, ale najmä k zvýšeniu bezpečnosti cestujúcich. Spoločným úsilím sa tak zveladil majetok ŽSR a zastávka Pečovská Nová Ves bude plnohodnotne slúžiť v prvom rade cestujúcim z obce. Finančné náklady na opravu sú vyčíslené na približne 12-tisíc €.

„Som rád, že od nášho prvého stretnutia neprešli ani tri mesiace a zastávka je už opravená,“ povedal starosta obce Jaroslav Dujava na spoločnom stretnutí pri odovzdaní staničky. Rovnako pozitívne tento fakt zhodnotil aj Ján Nastišin, riaditeľ OR Košice, ktorý okrem iného povedal: „Teší ma, že sa podarilo túto železničnú zastávku opraviť, aby plnohodnotne slúžila cestujúcim a vítam aj ďalšiu spoluprácu, ktorú dnes uzavrieme dohodou, že sa obec o tieto priestory bude starať aj naďalej.“ Spoločné stretnutie nabralo prestrihnutím pásky slávnostnú atmosféru, ktorú umocnila aj prítomnosť regionálnych médií. Spolupráca týmto počínom, tak ako povedal riaditeľ košického OR-ka, nekončí. Trvať bude aj naďalej, keďže obec si zastávku od ŽSR bezplatne prenajala a bude sa o ňu a jej okolie starať. Využitá bude aj na propagáciu obce a regiónu, kde si návštevníci obce či turisti nájdu rôzne propagačné materiály. V budúcnosti uvažujú domáci aj o zriadení knižnice.

(sch), foto: Dana SCHWARTZOVÁ

Železničná zastávka v Pečovskej Novej Vsi pred opravou a dnes.

Aj na novej prístupovej ceste od koľajiska sa podieľali železnice aj obec.

Prestrihnutie pásky a podpísanie dohody o spolupráci teší nielen obec, ale aj ŽSR. OR Košice má takýmto spôsobom „podchytých“ už niekoľko obcí, ktoré sa o železničné budovy starajú a Ján Nastišin verí, že ich bude ešte viac. Pri podpise dohody zľava: starosta Jaroslav Dujava a Ján Nastišin, riaditeľ OR Košice.

V júni zahynulo na našich tratiach až 11 ľudí

Uplynulý mesiac bol veľmi tragický, pretože na železnici došlo až k 15 zrážkam vlaku a civilnej osoby. Žiaľ, až 11 z nich bolo smrteľných, prevažne išlo o samovraždy, ale vyskytli sa prípady neopatrného správania sa pri pohybe v blízkosti železničnej trate, pri prechádzaní cez priechod pre chodcov, alebo pri nastupovaní do vlaku. Nie každý si uvedomuje, že v prípade vlaku ide o obrovský kolos, ktorý aj pri akejkoľvek snahe rušňovodiča nedokáže vždy včas ubrzdiť a brzdnú dráhu môže mať až kilometer.

NEŠŤASTNÉ NÁHODY, SAMOVRAŽDY AJ ZÁSAH ZOSTATKOVÝM NAPÄTÍM

Vo Vrútkach sa začiatkom mesiaca odohral jeden z vyššie spomenutých nešťastných prípadov, kedy bola prichádzajúcim rýchlikom usmrtená 67-ročná žena prechádzajúca cez koľajisko. Ďalšia z tragédií sa stala v Ružomberku na zabezpečenom priechode pre chodcov. Výstražná a zvuková signalizácia upozorňovala na prichádzajúci vlak, avšak 68-ročná žena aj napriek tomu vstúpila do koľajiska. Rušňovodič ihneď použil výstražné zvukové znamenia, na ktoré žena nereagovala. Následne ju tento nákladný vlak, ktorý mal 31 vozňov a 2588 ton, napriek zavedeniu rýchločinného brzdenia zrazil a usmrtil. V priebehu júna sa vyskytlo niekoľko samovrážd aj pokusov o samovraždu. Veľké šťastie mal muž v Sekuliach, ktorý sa už po výstupe z vlaku správal podozrivo a zvláštne. Potácal sa, sadol si na lavičku a keď bol vyhlásený príchod iného vlaku, muž sa náhle rozbehol do koľajiska. Rušňovodič našťastie použil rýchlobrzdu, čím tomuto mužovi zachránil život. Vlak sa zastavil približne 2 metre od neho, ale stále odmietal opustiť koľajisko, odviezla ho až polícia. Obrovské šťastie v nešťastí mal aj samovrah, ktorého vlak zrazil na trati Kysucké Nové Mesto – Žilina a on túto zrážku prežil. Výpravca v Zohore zažil počas jednej zo služieb šok, keď spozoroval cudzie osoby, nachádzajúce sa na odstavených vozňoch. Napájanie trakčného vedenia okamžite vypol na jeho žiadosť elektrodispečer, aj na-

priek tomuto opatreniu museli byť privolaní aj záchranári – jedna z týchto osôb bola zasiahnutá zostatkovým napätím a následne ju previezli do nemocnice. V Galante sa pokúšala nastúpiť do odchádzajúceho rýchlika cestujúca pod vplyvom alkoholu, pričom sa však pošmykla a spadla medzi nástupiskovú hranu a vlak. Došlo u nej k poraneniu hlavy a krku, napriek tomu však osobám, ktoré jej chceli pomôcť, vulgárne nadávala a odmietala privolanie záchranárov. Po zásahu prítomnej hliadky polície a za jej asistencie bola prevezená do nemocnice, kde jej zistili prasknutý krčný stavec. Takéto a iné prípady nezodpovedného správania sa na železnici, nie sú, bohužiaľ, vzácné, preto často dochádza k tragédiám a usmrteniu ľudí.

VANDALI NA ŽELEZNICI

Ani v júni vandali a zloději železnici neobišli. Na viacerých železničných staniách a objektoch ŽSR pribudli steny postriekané grafitmi. V ŽST Bratislava Nové Mesto postriekali vandali dokonca steny prijímacej haly, na zastávke Svätý Jur pomaľovali grafitmi až 12 sklenených tabúľ. Okrem častí železničnej infraštruktúry, ako napríklad diaľkové káble alebo oddeľovacie transformátory z osvetlenia, sa vyskytli aj prípady,

kedy boli okradnutí naši zamestnanci. V železničnej stanici Makov ukradli služobný telefón zamestnancovi ŽSR. Práca na železnici môže byť niekedy aj riziková, najmä ak ide o agresívnych cestujúcich. Aj v priebehu uplynulého mesiaca sa zaznamenal jeden prípad. V Medzilaborciach nastúpili do osobného vlaku traja cestujúci, ktorí boli pod vplyvom alkoholu a napadli vlakvedúceho a rušňovodiča. Našťastie ich včas zadržala polícia.

NEPRIAZNIVÉ POČASIE MIESTAMI KOMPLIKOVALO DOPRAVU

Vplyv nepriaznivého počasia na železničnú dopravu je zrejмый najmä v zimnom období, ale aj v júni sa na tratiach vyskytlo niekoľko komplikácií. Tento mesiac to boli najmä búrky. Až v troch prípadoch zasiahol blesk do rušňa vlaku, ten nebol schopný z toho dôvodu pokračovať v jazde – stalo sa tak v Pezinku, v ŽST Ladce a v ŽST Bratislava – Rača. Počasie ovplyvnilo dopravu aj v Kysaku, Malej Lodine, Prešove a v Čečeňovciach, následkom silnej búrky tam došlo k výpadku napájania z verejnej siete. Pri búrke v Trebišove zasa došlo k zaplaveniu podchodu pre cestujúcich.

(pop)

Zmena vo vedení odboru controllingu GR ŽSR

Generálny riaditeľ Železníc SR Dušan Šefčík od 1. júla vymenoval do funkcie riaditeľky odboru controllingu GR ŽSR Paulínu SZENTESI. Nahradila Michaelu ČINČUROVÚ, ktorá 30. júna skončila pracovný pomer dohodou. Od začiatku júla je do funkcie vedúcej oddelenia plánovania a vyhodnocovania na odbore controllingu GR ŽSR zaradená Katarína ZAPLETALOVÁ. Zmeny sa udiali aj na poste vedúceho oddelenia realizácie projektov EÚ na odbore investorskem. Rozáľiu DZVONÍKOVÚ, ktorá odišla do starobného dôchodku vystriedal na tejto pozícii Jozef OLÁH.

PODNETY

V súlade s Metodickým pokynom generálneho riaditeľa ŽSR k zavedeniu systému vybavovania podnetov v zmysle zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti Železnice SR dňa 29. júna 2015 zverejnili na svojom webovom sídle on-line formulár na podávanie podnetov týkajúcich sa oznamovania pochybných praktík, podozrivej činnosti so závažným protispoločenským charakterom. Formulár sa nachádza pod odkazom „Podnety v zmysle zákona č. 307/2014“ a je prístupný 24 hodín denne.

Práce na novej hale zastavila kanalizácia

Tolko očakávaná a predovšetkým potrebná opravárenská hala Mechanizačno-dopravného strediska vo Zvolene rastie ako z vody. Problémy sa však nevyhýbajú ani tejto stavbe a práce na chvíľu zastavila nedokumentovaná kanalizácia v projekte. To, s čím sa nepočítalo papierovo, odhalil priebeh prác.

Napriek nutnosti preloženia spomínanej kanalizácie sa však ukončenie stavby neodkladá na neskôr a plánovaný termín v novembri tohto roku by mal byť dodržaný. Desiatky rokov nevyhovujúci priestor tak nahradí nové pracovné prostredie, na ktoré sa tešia predovšetkým zamestnanci. „Hala bude pre pracovisko MDS Zvolen veľkým prínosom a nielen pre stredisko, keďže sa

tu opravuje aj mechanizácia z iných organizačných jednotiek,“ povedal Marián Štofaník, vedúci SMSÚ ŽTS MDS Zvolen. Jedným dychom zároveň dodáva: „Doteraz sa pracovalo pod prístreškom, ktorý potrebám na rozsah opravárenskej činnosti realizovanej v týchto priestoroch vôbec nevyhovoval. Keďže išlo len o prístrešok, tak zamestnanci museli odolávať pove-

ternostným podmienkam, často mrazom, ale aj letným horúčavám.“

Pôvodný prístrešok začali zamestnanci zvolenského MDS rozoberať na jeseň minulého roka a na jar začala s výstavbou haly firma Stavoconsult, s. r. o. Michalovce. Na MDS Zvolen pracuje

Vedúci MDS-ky vo Zvolene Marián Štofaník ukazuje na miesto, kde pri prácach natrafili na kanalizáciu, s ktorou nepočítali.

Nová, modernejšia hala už má svoju podobu a hlavne opodstatnenie.

88 zamestnancov, z toho 10 ľudí v dielňach a štyria mechanici. Po dokončení haly by mal počet zamestnancov zostať rovnaký a neuvažuje sa s navýšením pracovných síl.

(ika)

(Ne)vykoľajený vlak v Rimavskej Sobote

V Rimavskej Sobote bolo 29. júna rušno. O 13:30 hod. odchádzal z 2. staničnej koľaje nákladný vlak dopravcu LTE. Smeroval cez Jesenské do Bratislavy. Súprava pozostávajúca z 28 vozňov naložená kukuricou sa ale onedlho neplánovane zastavila. Vlak dlhý 547 metrov siahla na opačnej strane až za tisovecké zhlavie stanice, kde došlo pod ôsmym vozňom od konca vlaku k prestaveniu výhybky č. 15, obsluhovanej zo stavadla 3. Nastala tzv. vidlicová jazda cez výhybku, kedy sa jeden podvozok vozňa ocitol na koľaji č. 2 a druhý podvozok na koľaji č. 4. Na túto koľaj smerovalo aj posledných 7 vozňov. Jazda vlaku so skríženým vozňom pokračovala ešte 60 metrov, až kým sa neroztrhli

hadice brzdového potrubia, v dôsledku čoho vlak zastavil. Ku klasickému vykoľajeniu vozňa nedošlo, iba jeho podvozok na chvíľu čiastočne opustil temeno koľajnice a potom sa vrátil späť na koľaj č. 4, čo už ale hlavní inšpektori BŽD zo stredísk bezpečnosti a inšpekcie klasifikujú ako vykoľajenie a nehodu B2. Po viac ako piatich hodinách o 19:15 hod. boli 3 poškodené vozne odstavené na ôsmu manipulačnú koľaj. K zraneniu osôb, ani k poškodeniu zariadení infraštruktúry v správe OR Zvolen nedošlo. Aj vplyv na dopravu bol minimálny, keďže vlak odchádzal z koľaje na vzdialenejšej strane od výpravnej budovy.

(balky)

V Margecanoch bude teplejšie za menej

V piatok 10. júla začalo kolaudačné konanie plynovej kotolne v železničnej stanici Margecany. Rekonštrukcia sa realizovala podľa plánov zamestnancami SMSÚ ŽB Poprad a SMSÚ EE SZ Košice, pracovisko Margecany. V rámci rekonštrukcie boli zdemontované plynové kotly, ktoré boli zastarané (v prevádzke od roku 1997), bez regulácie a s nízkou

účinnosťou. Boli vymenené za 3 kusy plynových kondenzačných kotlov typu HOVAL. Dodávateľským spôsobom bol dodaný nový systém merania a regulácie. Celkové náklady na stavbu boli vyše 35-tisíc €. Práce boli vykonané vo veľmi dobrej kvalite a úspory sa prejavili už počas skúšobnej prevádzky.

(red)

Nové kotly a zrekonštruovaný systém kúrenia bude výkonnejší a lacnejší.

Komplexná rekonštrukcia mostu na trati Malacky - Zohor

Na trati Malacky – Zohor sa v stredu 24. júna začala komplexná rekonštrukcia železničného mostu, ktorá je súčasťou stavby „Devínska Nová Ves – Kúty, oceľový most km 20,367 - realizácia“. Cieľom rekonštrukcie mostu je zvýšenie zaťažiteľnosti mostovky železničného mostu. Stará oceľová konštrukcia sa nahradí železobetónovými doskami so zabetónovanými oceľovými nosníkmi.

Dôvodom je taktiež zníženie dynamického pôsobenia od zaťaženia železničnou prevádzkou zmenou typu železničného zvršku. Drevené mostnice sa nahradia koľajovým poľom s priebežným štrkovým lôžkom. V rámci stavby dôjde tiež k preložke káblov 6 kV a preložke oznamovacích a zabezpe-

čovacích káblov. Na všetkých prácach sa podieľajú zamestnanci OR Trnava SZŤS, SOZT a SEE. Pri vyberaní pôvodnej mostnej konštrukcie a vkladani novj konštrukcie koľajovými žeriavmi EDK 750 sa na objednávku externého dodávateľa podieľali aj mostári z Bratislavy a Košíc. Z dôvodu výluk

jazdia vlaky po jednej traťovej koľaji a všetky práce na tejto stavbe by mali byť ukončené v auguste tohto roka.

(pop), foto: Pavol VALLA

Do práce na bicykli

Celoslovenská kampaň Do práce na bicykli 2015 má už svojich bratislavských víťazov. Podakovanie a ocenenia víťazom, medzi ktorými boli aj štyria naši kolegovia, odovzdal v júni primátor hlavného mesta Ivo Nesrovnal.

Primátor ocenil chuť účastníkov kampane používať bicykel ako dopravný prostriedok. Najvyšší počet jazd do práce a z práce absolvoval tím Rail stars v počte 129 jazd. A práve tento tím je takpovediac železničiarcky, keďže je zložený zo štyroch zamestnancov GR ŽSR, z Klemensovej ulice. Štvorica Anka Siteková (O 430), Eliška Zemanová (O 460), Ivan Štecko (O 220) a Róbert Rýchlik (O 430) jazdia do práce bicyklami v letných mesiacoch. Výnimkou je Ivan Štecko, ktorý bicykel neodkladá ani v zime. „Súťaž prebiehala v máji, ako tím sme najjzdili vyše tisíc kilometrov a spolu to bolo 129 jazd,“ povedala Eliška Zemanová. Ušetrili tak 250,225 kg CO₂. O kampani štvorica vedela od priateľov cyklistov a zapojili sa najmä preto, aby podporili tento druh dopravy. Cesta do a z práce bicyklom je pre nich po bratislavských cestách a chodníkoch pomerne náročná, ale stále viac sa tešia pribúdajúcim cyklistickým chodníkom. Podľa národného cyklokoordinátora Petra Kľučku z ministerstva dopravy, kampaň splnila svoj cieľ, ktorým bolo podporiť rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy v mestách, vyzvať samosprávy, aby vytvárali

Štvorica našich kolegov si v májovej kampani Do práce na bicykli „vyjzdila“ prvenstvo v počte jazd do práce. Zľava: Eliška Zemanová, Anna Siteková, Róbert Rýchlik a Ivan Štecko (v druhom rade) pred budovou GR ŽSR v Bratislave.

kvalitné podmienky pre ekologické druhy dopravy v meste, motivovať zamestnávateľov, aby vytvorili vhodné podmienky pre zamestnancov, ktorí dochádzajú do práce na bicykli. A posledné menované podmienky by uvítali zlepšiť nielen naši štyria víťazi, ale aj ostatní železničiar po celom Slovensku, ktorí do práce jazdia na bicykloch.

(sch), foto: Dana ŠINKOVÁ

Útulok bezdomovcov v Poprade skončil v sutinách

Neslávne známa schátraná železničná budova konečne zmizla z obvodu popradskej stanice. Postarali sa o to košickí mostári, ktorých väčšinou zvečňujeme pri rekonštrukciách mostných objektov, ale tentoraz sa podieľali na búraní objektu bývalého útul-

Takto prebývali bezdomovci v tmavej miestnosti. Všadeprítomný smrad vám ale nedokážeme na fotografiách priblížiť.

ku v lokalite známej ako 22. koľaj. Budovu nachádzajúcu sa v blízkosti miesta nakládky dreva už niekoľko rokov obývali bezdomovci, ktorí sa výrazne pričínili o jej žalostný vzhľad. Žili tu v odpadkoch, smrade, výkaloch a svojím zvláštnym životom pochopiteľne prekážali obyvateľom blízkeho okolia. O neutešený stav sa pravidelne zaujímali aj miestne médiá, podľa ktorých sa na mieste zdržiavalo približne 12 osôb. V budove im aj horelo, v októbri 2014 oheň spálil nahromadenú kopy odpadu. Vzhľadom na celkovú situáciu sa ŽSR rozhodli zdemolovať budovu zbúrať. Bezdomovcom sa síce veľmi sťahovať nechcelo, ale inú možnosť nemali. V posledný júnový týždeň ostali z budovy už iba sutiny.

(balky)

Stavebný strojník Ján Nalevanko z M0 Košice mal počas búrania zo svojej UDS-ky nevábný pohľad.

NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Železničná stanica Nové Mesto nad Váhom je jednou z tých staníc, ktoré prešli významnými zmenami, a to najmä preto, že je súčasťou V. železničného koridoru. Počas prvej a druhej vlny modernizácie boli vybudované a zmodernizované všetky časti železničnej dopravnej cesty, vrátane vybudovaného bezbariérového prístupu cestujúcich ku krytým nástupiskám.

ŽST Nové Mesto nad Váhom prešla komplexnou rekonštrukciou interiéru aj exteriéru...

Komplexnú rekonštrukciu budov (vrátane drobnej architektúry) a informačného systému už majú za sebou. Nosnou víziou druhej vlny modernizácie bolo nadviazanie na bezbariérovosť prístupu k nástupiskám, a to realizovaním úprav predstaničného priestoru, vestibulu a priľahlých plôch k nástupisku č. 1 a č. 3, čím sa celý priestor železničnej stanice zmenil na bezbariérový. Dôležitou podmienkou bola aj funkčnosť a estetický vzhľad rekonštruovaných objektov. V dôsledku týchto zmien bolo zavedenie jednotlivých štandardov prakticky bezproblémové. „Nové je nové, na jednej strane ľahší štart do problematiky štandardov, na strane druhej aj malé nedostatky sú oveľa viac viditeľné,“ hovorí prednosta stanice Roman Paška. Najčastejšou odchýlkou od štandardov je znečistenie exteriéru stanice, na ktorom sa podieľajú hlavne holuby a neprispôsobivé osoby. Ani tejto stanici sa nevyhli problémy s vandalizmom, napríklad grafity, poškodzovanie majetku alebo odcudzenie súčastí mobiliáru. A čo čaká v budúcnosti túto stanicu? „V nasledujúcom období sa zameriame na udržanie nastaveného stupňa kvality jednotlivých štandardov. Tak ako dnes, i v budúcnosti si toto predsavzatie vyžaduje a bude vyžadovať zodpovedný prístup zamestnancov železničnej stanice, ktorým sa týmto za doteraz odvedenú prácu chcem poďakovať,“ dodáva na záver prednosta stanice.

...preto bolo zavedenie štandardov bezproblémové.

(pop), foto: Ľubomír MIKLOVIČ

LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Železničná stanica Liptovský Mikuláš je najvýchodnejšou stanicou v „teritóriu“ OR Žilina, ktorá bola zaradená do zoznamu pre implementáciu štandardov železničných staníc. Ako v iných staniach, aj tu sa začali najskôr podrobnejšie kontrolovať tie štandardy, ktoré platia od tohtoročného 1. januára.

Pod drobnohľadom kontrol sa ocitla najmä vybavenosť priestorov pre cestujúcich. „Lavičky vo vestibule a na 1. nástupišti musíme ešte vymeniť za sektorové. K dispozícii je ale čakáreň s detským kútikom a v priestoroch stanice i v predstaničnom priestore boli doplnené nové odpadkové koše, ktoré azda už odolajú nájazdom vandalov,“ informoval nás Jozef Krajčovič, prednosta sekcie ŽB OR Žilina. V uplynulom mesiaci boli čiastočne zrekonštruované verejné toalety, aby vyhovovali požiadavkám pre imobilných cestujúcich. O ich prevádzku a čistotu ako aj o čistotu vestibulu sa zodpovedne starajú zamestnanci stanice. Pozornosti neunikajú ani štandardy, ktorých čas ešte len príde. „V rámci drobných opráv bolo opravené vonkajšie schodisko do výpravnej budovy a namontovali sa zábrany proti holubom. Opravené boli poškodené dvere aj

Čakáreň s detským kútikom.

V pláne je rekonštrukcia fasády a strechy výpravnej budovy, doplnia sa aj stojiská pre bicykle.

rozbité zasklenie okien,“ uviedol Jozef Krajčovič. Postupne sa tiež obnovujú staré nátery. Vo fáze obstarávania zhotoviteľa je aktuálne oprava zastrešenia 1. nástupišťa pri výpravnej budove, maľovanie čakárne a časti vestibulu a oprava strechy a fasády na nižšej časti objektu „sklad tovaru“, ktorý je v tesnej blízkosti výpravnej budovy. Potrebné sú však aj väčšie opravy či zásahy. Výpravná budova si pýta rekonštrukciu fasády a strechy a v pláne je aj odstránenie vyššej časti „skladu tovaru“, ktorá je takmer celá nevyužívaná. V stanici je ale viac objektov, ktoré si žiadajú pozornosť z hľadiska plnenia štandardov staníc. V pláne je likvidácia nevyužívanej budovy a areálu bývalého okrsku TO, na staničnom sklade inventáru je potrebné opraviť fasádu a klampiarske prvky, nevyhnutná je tiež rekonštrukcia osvetlenia na 1. nástupišti a doplniť treba stojiská pre bicykle. Termín zavedenia všetkých štandardov v Liptovskom Mikuláši, na ktorých dosiahnutie sú potrebné investičné prostriedky, je rok 2020. Vynára sa ale otázka, do akej miery je potrebná rekonštrukcia staničných objektov, pretože projekt optimalizácie tohto traťového úseku ráta s úplne novou stanicou a v inej lokalite.

(balky), foto: Jozef KRAJČOVIČ

PREŠOV

Prešovská železničná stanica a najmä interiér vestibulu, ktorý stavali v roku 1989, patrí aj dnes medzi najmodernejšie železničné stavby na Slovensku. O cestujúcich v metro-pole Šariša nemajú núdzu, a tak kvôli zvýšeniu kultúry cestovania bola stanica zaradená do projektu štandardizácie.

Už v minulom roku zamestnanci SMSÚ ŽB Prešov začali v rámci prvej etapy štandardizácie s opravami. Sústredili sa na vestibul, kde sa natreli radiátory, mreže, zábradlia. Zrealizovala sa aj oprava omietok odchodového tunela, vyčistili sa podhlady vo vestibule, opravili parapety. Práve kvôli bezdomovcom a vandalom museli prešovskí „budovári“ vyrobiť a osadiť mreže nielen v interiéri stanice, ale aj v časti regulačnej stanice plynu. Vďaka šikovnosti a zručnosti partie našich kolegov na tomto pracovisku sa podarilo vo vlastnej réžii opraviť aj anglické dvorce od cesty. Poradili si aj s opravou travertínových obkladov a sanáciou mozaiky. Dodá-

Prešov – metropola Šariša má od roku 2007 zmodernizované aj nástupištia. Bola to jedna z prvých stavieb na železnici financovaná zo zdrojov EÚ.

Novú tvár dostala aj mozaika, ktorá prešla sanáciou.

vateľským spôsobom sa zrealizovala výmena sklenených výplní od prednádražia, výmena pororošov vo vestibule. Osadili sa nové orientačné tabule a posuvné dvere k nástupištiam. Fasáda je v súčasnosti zbavená grafitov a novotou sa môžu pýšiť aj sociálne zariadenia pre verejnosť. Elektrikári z SMSÚ SZ EE Košice zabezpečili výmenu svietidiel vo vestibule a dodávateľským spôsobom sa vyriešila aj kompletná výmena okien a oprava fasády. „V prešovskej železničnej stanici sa urobil už poriadny kus práce, naposledy sme zrealizovali oploenie areálu CO krytu,“ dodáva Peter Novosad, vedúci SMSÚ ŽB Prešov. A my na záver iba skonštatujeme, že prešovskí budovári sú naozaj šikovným tímom, za ktorým po každej stavbe či oprave zostáva dobrý výsledok s vysokou známkou kvality.

Šikovná partia prešovských budovárov si prednedávnom poradila s opravou odchodového tunela.

(sch)

Pred stanicou by mal pribudnúť aj nový chodník a zeľa pre skrášlenie prostredia.

FILÁKOVO

Železničná stanica Filákov leží na neelektrifikovanej trati 160 Zvolen – Košice. Pod stanicu patria výhybne Holíša, Prša, Urbánka a NŽST Hajnáčka a dokopy tu pracuje 58 ľudí. S úpravou stanice a príslušných dopravní začali vo Filákovke už pred štyrmi rokmi a aj vďaka prednostovi stanice Ľubomírovi Jancíkovi sa od nepamäti biele steny vo vestibule stanice zmenili na umelecké dielo.

Symbol Filákova – Filakovský hrad skrášľuje vestibul.

V ŽST Filákov kompleť vynovili vestibul, no už na prvý pohľad je jeho dominantou malba od miestneho umelca na obidvoch stranách stien. Tie boli roky jednofarebné a až nápad terajšieho prednostu vestibul oživiť, zmenil zastaraný priestor. Okrem toho bol opravený vchod do vestibulu, vymenené lavice na sedenie, zakomponované „palmové zátišie“. Opravili sa verejné WC, pribudol nový sokel z laminátovej podlahy a vymaľovali sa steny. Nefunkčné WC kabínky sú opravené a slúžia verejnosti. „Vo vonkajších priestoroch stanice sme opravili oploenie – navarili sa chýbajúce vylámané články a ponatierali sme ich červeno-žltou farbou. Upravila a vysadila sa kvetinová záhradka. Opravili a natreli sa lavičky pre cestujúcich na peróne, vyznačili piktogramy. Pribudli odpadkové koše, zabetónovali sa poškodené plochy nástupištia, nanovo sa vymaľovalo bezpečnostné značenie,“ zhrnul pozitíva stanice jej prednosta Ľubomír Jancík. Príjemné prostredie stanice dotvárajú nové závesné kvetináče nad zábradlím pred stanicou. Svojpomocne doplnili aj chýbajúce kachličky na sokli okolo celej stanice, opravili fasádnu omietku na budove a začali opravovať aj dvere a okná. Do budúcnosti by chceli v stanici natrieť opravený sokel staničnej budovy, popopravovať betónové múriky oploenia okolo záhradiek a natrieť ich farbou. V pláne je aj oprava a náter okenných parapet na budove WC a vybudovanie chodníka pred staničnou budovou. Na budúci rok by mohla prísť na rad fasáda.

(ika)

Prednosta stanice Ľubomír Jancík ukazuje na malbu, ktorú namaľoval miestny umelec.

Janko Bedaj je čulým dôchodcom a v neustále silnej väzbe so železnicou.

Jankova zvedavosť zabránila nešťastiu

Výpravca zo Strážskeho nás upozornil na záslužný čin bývalého zamestnanca tejto stanice Janka Bedaja. Janko oddychuje a užíva si dôchodok už 7 rokov, ale jeho srdce stále bije pre železnicu. Pretože z okna svojho staničného bytu vidí aj do koľajiska, 1. mája o 10.15 hod ho zaujal príchod vlaku, v ktorom boli zaradené vozne Falls dopravcu ČD CARGO. Takéto tu ešte nevidel, a preto vyšiel von na nástupište, aby si ich lepšie obzrel. Všimol si aj zlomený hlavný list nosného pera vypruženia vozňa 81 54 6679 509 – 4 naloženého uhlím. Ohlásil to výpravcovi, ktorý vykonal potrebné opatrenia, aby bol vozeň z vlaku 55015 (Světéc ČD – Lúky pod Makytou št. hr. – Nižný Hrabovec) vyradený. Jankova zvedavosť možno zabránila nehode a následným škodám. Janko Bedaj nastúpil v roku 1962 do Železničného odborného učilišťa v Gelnici, kde študoval a praxoval 3 roky. Počas praxe si skúsil mnohé železničarske profesie. Po skončení

štúdia získal výučný list v odbore Železničiar 1401 a nastúpil do stanice Strážske, kde robil signalistu. Obsluhoval páky výhybiek, návěstidiel, zatváral závory na priecestí a práce bolo toľko, že jedol pri okne stavadla, sledoval pohyb vozňov v koľajisku a odbehoval ku pákam. V roku 1971 prešiel z dopravnej služby ku komerčnej, kde rok pracoval ako skladník prepravy a od roku 1972 až do odchodu do dôchodku ako tranzitér. Počas svojho 37-ročného pôsobenia v tejto funkcii zistil asi 20 poškodení vypruženia; za zistenie takejto poruchy bola v osemdesiatich rokoch 20. storočia zamestnancovi udeľovaná finančná odmena 150 Kčs. Janko udržuje kontakty s bývalými kolegami, zaujímajú ho novinky a rád rozpráva o svojej práci a zážitkoch na železnici. Touto cestou mu ďakujeme za jeho ostražitosť a lojalitu.

(jfd)

Cestovateľskú literatúru nájdete aj na bratislavskej hlavnej stanici

V priestoroch čakárne na 1. poschodí sa s príchodom leta a cestovateľskej sezóny otvorila nová samoobslužná knižnica P. O. Hviezdoslava, za ktorou stojí projekt Salónik. Na otvorení knižnice sa zúčastnil spisovateľ Michal Hvorecký, poetka a redaktorka Mirka Ábelová, Peter Michalík a Martina Kotlárková, organizátori bratislavského knižného festivalu BRaK. Každý z nich do poličiek venoval knihu, ktorú by rád odovzdal cestujúcim ďalej. Čitatelia si môžu vybrať z rôznych žánrov, napríklad Európa, svet, ekológia alebo Bratislava, knihu si môžu vziať a po prečítaní vrátiť tak, ako to funguje aj na iných železničných staniciach. „Naša knižnica sa ale chce od podobných projektov líšiť tým, že bude ponúkať hlavne cestovateľskú literatúru - cestopisy, mapy či bedekre, ale nebránime sa ani kvalitnej literatúre iného druhu,“ uviedla kurátorka Salónika Zuzana Duchová. Knihu si cestujúci môžu prísť požičať počas celých prázdnin, a to v rámci otváracích hodín čakárne a my držíme palce, aby knihy neubúdali, ale najmä pribúdali.

(pop), foto: Ivana POPLUHÁROVÁ

Aj kurátorka projektu a spisovateľ M. Hvorecký venovali do novootvorenej knižnice zopár diel.

Polonia Cup plná dobrej nálady a športového ducha

Už 38. ročník medzinárodného futbalového turnaja železničiarov - Polonia Cup, sa tento raz konal na štadióne FTC vo Filákovke. A hoci slovenský železničarský tím skončil na krásnom druhom mieste na nálade to nikomu neubralo. Práve naopak.

O dobrú náladu a správny športový adrenalín naozaj nebola núdza. Štyri tímy s viac ako 75. hráčmi zo Slovenska, Čiech, Poľska a Maďarska dokázali vyčarovať tú správnu futbalovú atmosféru. Veď v takejto podobe vznikol turnaj z nadšenia niekoľkých zamestnancov železníc Poľska, Maďarska a bývalého Československa ešte v roku 1979

a svoje meno dostal podľa medzinárodného rýchlika POLONIA R 330/331. Turnaja, sa už tradične zúčastnili futbalové mužstvá pohraničných prechodových staníc, cez ktoré v tom čase viedla trasa tohto rýchlika. Boli to železničné stanice Zebrzydowice, Petrovice u Karviné, Filákovka a Somoskőújfalu. Trasa rýchlika sa časom menila, ale tradícia zоста-

la. Tento ročník zvíťazili Poliáci, slovenský železničarský tím (zložený z hráčov z OR Zvolen, OR Košice, ZSSK a ZSSK Cargo) skončil na druhom mieste, tretí skončili Maďari a český tím obsadil štvrté miesto. Budúci ročník sa bude konať v Poľsku, v prechodovej stanici Zebrzydowice.

(ika)

Náš slovenský železničarský tím.

Futbalový turnaj sa konal tento rok vo Filákovke na štadióne FTC.

Ž semafor CUP 2015 vyhral domácí tým

Ž semafor Cup už po ôsmkrát ponúkol zaujímavé súboje železničiarov pod volejbalovými sieťami v Mestskej športovej hale v Humennom. O prestížny putovný pohár hralo 12. júna šesť zmiešaných tímov. Okrem zástupcov z troch železničných spoločností svoj silný tím postavila aj košická firma Kolajové a dopravné stavby, s. r. o. Kolegovia z Poľska sa zasa postarali o to, že turnaj mal znova medzinárodné obsadenie.

Keď pred ôsmymi rokmi pripravili naši humenský kolegovia zo železničnej stanice volejbalový turnaj a naša redakcia nad ním prevzala záštitu, nik netušil, že z toho vznikne nádherná športová

tradícia s medzinárodným zložením. Aj tento rok mali zápasy vynikajúcu úroveň. Podmienka bola len jediná, každé družstvo muselo mať počas celého zápasu v zostave minimálne jednu ženu. Pod vysokými sieťami nebola núdza o kvalitné výmeny, presné podania, tvrdé smeče aj účinné bloky. Hralo sa na dvoch ihriskách, podľa upravených pravidiel na 2 víťazné sety. V systéme zápasov každý s každým mohol vyhrať len najúspešnejší tím. Po poslednom zápase si neporaziteľnosť udržali domáci hráči zo ŽST Humenné, ktorí právom získali putovný pohár. Za nimi skončil tím KDS, no nás v redakcii teší, že družstvo Ž semaforu so skvelou výkone obsadilo tretiu priečku. Za nami skončilo ZSSK CARGO, PKP a nakoniec ZSSK. Ocenení boli aj najlepší hráči a hráčky turnaja. Ceny odovzdávali Jozef Horváth, námestník riaditeľa OR Košice pre riadenie dopravy a samozrejme, aj šéfredaktorka nášho časopisu Danka Schwartzová. Ďakujeme všetkým hosťom za zápasy v duchu fair play, celému organizačnému tímu z humenskej železničnej stanice na čele s prednostom Dušanom Chudinom a sponzorom za podporu.

Volejbalu zdar!

Čo by to bol za Ž semafor CUP, keby v ňom náš časopis nemal vlastné družstvo? Potešili nás, veď potrápili aj favoritov a nakoniec obsadili peknú tretiu priečku.

Po roku 2013 získal putovný pohár opäť domáci tím.

Na turnaji nechýbali ani kvalitné príhrávky, smeče aj bloky. Silný tím postavila aj firma KDS (v žltom). Skončili druhí.

V zápasoch vládli emócie – takto vyzerala radosť v podaní víťazného družstva zo ŽST Humenné.

Strečnom rozvoniaval guláš

V sobotu 27. júna sa v areáli Strediska internátnej prípravy Strečno stretli gurmáni, nadšenci dobrého kotlíkového guláša. Už po štvrtýkrát sa stretli železničiar, aj ich rodinní príslušníci a priatelia, aby si zasúťažili, ale hlavne aby sa zabavili. Desať súťažných kolektívov zo všetkých kútov Slovenska sami sebe vytvorili príjemnú atmosféru, čomu prispelo aj priaznivé počasie. Náladu vylepšovala aj dobrá muzika a nechýbali ani drobné súťaže, ktorými usporiadatelia spestrili priebeh celého súťažného dňa. Porota mala naozaj ťažkú úlohu vybrať spomedzi gulášov ten najlepší, ale napokon rozhodla, že na treťom mieste sa umiestnilo družstvo „Leláček“ – Stredisko bezpečnosti a inšpekcie Košice, druhí skončili „Bra3v3ku“ ÚS SPaR a ZSŽ a na prvom mieste sa umiestnili „Pralinky“ ŽST Žilina – Teplička. Pralinky si odniesli hlavnú výhru a to trojdňový pobyt pre štyri osoby v Starom Smokovci.

(JD), foto: Jozef DIKY

Spoločné najlepšie umiestnených na 1. až 3. mieste

FOTOHÁDANKA

Dnes naša otázka znie:

Viete, kde je to?

Ak poznáte správnu odpoveď na dnešnú fotohádku, napíšte nám ju a zaradíme vás do žrebovania.

Vít'aza odmeníme, preto nezabudnite v odpovedi uviesť svoje meno a adresu pracoviska.

Správna odpoveď júnovej fotohádky je: Moldava nad Bodvou

Vít'azom sa stala a vecnú cenu získava:

Renáta TOPORČÁKOVÁ z Košíc

Foto: Dana SCHWARTZOVA

VY SA PÝTATE, MY ODPOVEDÁME

DEJE SA NA VAŠOM PRACOVISKU ALEBO V OKOLÍ NIEČO, NA ČO BY BOLO DOBRÉ UPOZORNIŤ ALEBO POUKÁZAŤ AJ PROSTREDNÍCTVOM ČASOPISU Ž SEMAFOR?

Napište nám na adresu redakcie:

Ž semafor
Štefánikova 60, Košice

alebo zavolajte

tel.: **910 - 3203**

e-mail: **zsemafor@zsr.sk**

Kontakty na jednotlivých redaktorov nájdete v tiráži.

Na vaše otázky budeme odpovedať prostredníctvom časopisu po získaní všetkých potrebných vyjadrení v niektorom z nasledujúcich čísel. Napíšte nám prosím aj o tom, čo sa vám v predchádzajúcich číslach páčilo najviac a čo najmenej.

Na anonymné otázky a neleželné témy nebudeme reagovať.

Ďakujeme za pochopenie a tešíme sa na vaše námety, tipy či fotografie.

BLAHOŽELÁME!

- Pane, kedy bude Kysak?				Pomoc: Aza, Iстриа, msta	pomsta (česky)	slovo úcty v Ázii	aspik	krivá čiara		osobné zámeno	berýlium (zn.)	vyhnutý kočovník	2	orientálne mužské meno
- Ako by som vám to vysvetli... Viete čo? Pozorne ma sledujte a keď budem vystupovať, vy ste ...				meno spisovateľa Twaina					strach					
...				4					nezavýjal					
(tajnička).				vyťahovala zbraň							možno, snád			
				a iné (skr.)							knock out (skr.)			
Jozef Vysočani	administr. a obchodné centrum	súzvuk tónov	ad acta			omotaj				krtko				mihalnica
				letecký oddiel (skr.)		chlp				tenšia foršňa				
1					psovitá šelma				1. solmizač. slabika			Ústredná rada (skr.)		
					vyhrával				novozéland. vták			stroncium (zn.)		
				hektoliter (skr.)			akým spôsobom				nebdí			
				staroarm. mesto			stanica tech. prehľ.				priehľadná tkanina			
				nástenný gobelín				chorvátsky polostrov						
				irídium (zn.)				stotina hektára						ťažná sila (skr.)
3														
														obchodná akadémia (skr.)
stiahol z kože							želal							

RENDEZ 2015

Jún sa tradične nesie nielen v znamení blížiacich sa prázdnin a letných dovoleníek, ale aj viacerých podujatí železničnej nostalgie. Jedným z nich je aj Celoslovenský zraz historických železničných vozidiel. Železničné múzeum v starom rušňovom depe Bratislava východ privítalo 13. a 14. júna návštevníkov už 17. ročníka tohto podujatia.

Základom bohatého programu bola predovšetkým výstava historických koľajových vozidiel a jazdy nostalgických vlakov, na ktorých sa väčšina zúčastnených vozidiel predstavila v pohybe a vo viacerých prípadoch aj v plnom výkone. Okrem vozidiel zo zbierkového fondu MDC sa podujatia zúčastnilo aj viacero zaujímavých exponátov nielen zo Slovenska. Česká republika zastupoval okrem iného aj parný rušeň 213.901, najmenší, aký kedy na Rendezi bol vystavený alebo motorový vozeň M 286.044, ktorý ešte na začiatku 21. storočia brázdil trate v okolí Košíc. Z rakúskeho Strasshofu prišli dva historické rušne – parný 109.13 a motorový 2050.04. V sobotu podujatie navštívil aj nostalgický vlak z Maďarska ťahaný parným rušňom 424.247, ktorému zozadu vlaku pomáhal historický motorový rušeň M 61.017, prezývaný Nohab. Po necelých štyroch rokoch sa v múzeu opäť predstavila aj tzv. Viedenská električka. Prvýkrát to bolo v októbri 2011, keď sa po dlhých rokoch vrátila späť na Slovensko a prvé týždne strávila práve v depe na Východnom. Vekom a historizujúcim vzhľadom by mohli medzi historické patriť už aj vozidlá, ktorými sa predstavovali štátni dopravcovia – ZSSK a ZSSK CARGO. Prvý z nich predstavil rušeň ES 499.0001, ktorý ešte aj dnes dokáže ťahať IC vlaky rýchlosťou 160 km/hod. Nákladný dopravca predstavil rušeň 240.095, ktorý napriek tomu, že za pár rokov „oslávi“ polstoročnicu, spoľahlivo ťahá ťažké nákladné vlaky.

Návštevníkov do areálu po oba dni priviezli nostalgické vlaky z Bratislavy - Petržalky, Malaciek a Leopoldova. Z bratislavskej Petržalky išli dokonca vždy dva vlaky ťahané parnými rušňami súbežne. V sobotu sa takto predstavil Albatros 498.104 na osobnom vlaku a dvojica rušňov – Mazutka 555.3008 a Štokor 556.036 s 2400-tonovým nákladným vlakom, čím dokázali, že by aj dnes vedeli bez problémov konkurovať modernejším motorovým a elektrickým rušňom. V nedeľu sa na rovnakej trati predstavili dva osobné vlaky. Jeden z nich ťahal už spomínaný najmenší zo zúčastnených parných rušňov, druhý odtiahol zase najstarší parný rušeň, aký sa tohtoročného Rendezu zúčastnil – Malý Býček 422.0108 zo Zvolena. Tradičnú kyvadlovú dopravu z areálu výstavy na bratislavskú hlavnú stanicu a späť zabezpečovali historické motorové vozne. Parné vlaky boli zahrnuté aj v poobedňajšom programe obidvoch dní po prezentácii zúčastnených historických rušňov na točni. Prvý okružný parný vlak navštívil Rusovce, druhým vlakom sa návštevníci mohli zviezť do Lamača a Vajnor. Sobotňajší program bol navyše bohatší o výletný motorový vlak, ktorý spravil okruh Bratislava – Galanta – Sereď - Trnava – Bratislava. Napriek vysokým teplotám, ktoré sprevádzali Rendez po obidva dni, podujatie navštívilo niekoľkotisíc návštevníkov. A tí, ktorí sa išli radšej schladiť do vody, môžu bananať, pretože sa ochudobnili o nezabudnuteľné zážitky, ktoré im železničná história prostredníctvom podujatia Rendez 2015 pripravila.

Michal TUNEGA, foto: Boris DŽURŇÁK

K parným rušňom neodmysliteľne patria aj dymové efekty.

Vďaka ústretovosti a ochote zopár zamestnancov ZSSK sa podarilo odprezentovať aj prvú vyrobenú „Gorilu“.

Veľká časť vystavených vozidiel je súčasťou zbierok Múzejno-dokumentáčného centra.

Na zastávke Bratislava Vinohrady zastavil parný vlak z Malaciek ťahaný popradským Papagájom 477.013.

Podujatia sa zúčastnilo spolu 8 parných rušňov zo štyroch krajín, medzi nimi maďarský Vítež 424.247 a Štokor 556.036 z Vrútok.

Súbežná jazda z Petržalky bola v nedeľu v rézii najmenšieho (vľavo) a najstaršieho (vpravo) parného rušňa, ktoré sa tohtoročného Rendezu zúčastnili.